

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

2020 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультет педагогіки і психології**

**НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА:
ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ**
матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет-
конференції (12 травня 2020 року)
(ЧАСТИНА 2)

Київ, 2020

УДК 37.04(477.86)

*Друкується за рішенням Вченої ради Факультет педагогіки і психології
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*

Редакційна колегія:

Олефіренко Т. О., кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Матвієнко О. В., доктор педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи факультету педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Шевнюк О. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва НПУ імені М. П. Драгоманова.

Цветкова Г. Г., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти та дитячої творчості НПУ імені М. П. Драгоманова.

Луценко І. О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методик та технологій дошкільної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова.

Митник О. Я., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Шапошнікова І. М., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М. П. Драгоманова.

Страшко С. В., кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М. П. Драгоманова.

Коханко О. Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М. П. Драгоманова.

Науковий простір студента: пошуки і знахідки (ч. 2): матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет-конференції (12 травня 2020 року): збірник тез. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. – 363 с.

До збірника увійшли матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет-конференції «Науковий простір студента: пошуки і знахідки». Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, викладачів, студентів.

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

- НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020
- Автори статей, 2020

5. Стельмахович М. Г. Народная педагогика / М. Г. Стельмахович. – К. : Рад. шк., 1985. – 312 с.

6. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори у 2-х т. / К. Д. Ушинський. – К.: Рад. школа, 1983. – Т.1. – 488 с.

УПРАВЛІНСЬКА АКМЕОЛОГІЯ ДИРЕКТОРА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ

Галина Отченко
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова
м. Київ
Науковий керівник: Довбня С.О.,
кандидат педагогічних наук, доцент

Анотація. У статті уточнено сутність поняття «управлінська акмеологія», з'ясовано сучасний стан сформованості управлінської акмеології директорів закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: акме, акмеологія, акмеологія управління, директор закладу дошкільної освіти.

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку суспільства виникла потреба у формуванні нового типу директора закладу дошкільної освіти як професійно компетентного та мобільного фахівця, здатного до орієнтування у часі, готового до впровадження у практику інновацій. У зв'язку з цим управлінська акмеологія отримала визнання і оформилася як область наукового знання, що забезпечує досягнення вищих рівнів професіоналізму в управлінській діяльності керівника закладу дошкільної освіти.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально з'ясувати сучасний стан сформованості управлінської акмеології директорів закладів дошкільної освіти (надалі ЗДО).

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Базовою категорією цього дослідження є інтегрована дефініція «акмеологія». У психологічному тлумаченні поняття «акме (від гр. асте – розквіт) як ступінь зрілості, вершина зрілості [1, 51].

У сучасному психологічному словнику поняття акмеологія (від грец. акме – вершина, logos – учення) означає розділ психології розвитку, що досліджує закономірності і механізми досягнення вищого ступеня індивідуального розвитку. У широкому розумінні це міждисциплінарна наукова галузь в людинознавстві, основною категорією є творчість. Ця категорія визначає такі ключові для акмеології поняття, як: майстерність, розвиток, зрілість, обдарованість, здібності, креативність, удосконалення, рефлексія, евристика, свідомість, особистість, індивідуальність [2, 102].

Теоретико-методологічні основи дослідження теорії акмеологічного підходу були закладені в працях: А. Бодальова, А. Деркача, Н. Кузьминої, В. Максимової, В. Зазикіна та ін. [4].

Окремі аспекти управлінської діяльності в галузі дошкільної освіти вивчали Т. Пономаренко, М. Молочко, С. Пехарева, Л. Пісоцька, Л. Покроєва, Т. Морозова, О. Янко, О. Давиткіна, І. Тимофєєва, О. Комарова, С. Савінова та ін.

На основі вище зазначеного аналізу досліджень, ми уточнили сутність поняття «управлінської акмеології» як області наукового знання, що містить систему методів та технологій, опанування яких забезпечує директору закладу дошкільної освіти реалізовувати вищі форми управлінської діяльності та розвивати здібності до професійного вдосконалення та самовдосконаленням.

Щоб з'ясувати сучасний стан сформованості управлінської акмеології директорів закладів дошкільної освіти нами було проведено експериментально-дослідну роботу в Управлінні освіти Подільської районної в місті Києві державної адміністрації. В експерименті прийняли участь 40 респондентів.

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Дослідження передбачало три етапи дослідження (констатувальний, формувальний та контрольний).

Мета констатувального етапу експерименту: з'ясувати стан сформованості управлінської акмеології в директорів закладів дошкільної освіти за допомогою діагностуючого інструментарію (див. табл. 1).

Таблиця 1

Діагностуючий інструментарій щодо з'ясування стану дослідження сформованості управлінської акмеології в директорів ЗДО

№ з/п	Критерії	Показники	Діагностичні методики (авторські)
1.	Мотиваційно-цільовий	Мотивація до успіху та уникнення невдач; ціннісні орієнтації; особиста спрямованість на себе, на справу, на взаємини, на дотримання інструкції.	Тест-опитувальник виміру потреби в досягненнях (Ю.Орлов); Методика діагностики особистості на мотивацію успіху й уникнення невдач (Т. Елерс); Методика «Мотив влади», Методика «Ціннісні орієнтації» (М.Рокич); Тест «Управлінська ситуація та спрямованість керівника».
2.	Змістово-процесуальний	Повнота та гнучкість засвоєння знань з управлінської акмеології та педагогічної акмеології	Бесіди на виявлення знань суті акмеологічної компетентності і потреби в її формуванні
3.	Рефлексивно-оцінювальний	Конструктивні, організаторські, комунікативні та гностичні вміння	Тестові завдання з психолого-педагогічних дисциплін; акмеологічні задачі та завдання; педагогічні ситуації з акмеологічним наповненням; кросворди; есе; ділові ігри
4.	Креативний	Схильність до ризику та подолання конфліктів, самооцінка, подолання проявів тривожності	Методика виявлення схильності до ризику (Г.Шуберт); Методика дослідження проявів тривожності (Дж.

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

			Тейлор); Методика дослідження поведінки в конфліктних ситуаціях (К. Томас); Вивчення загальної самооцінки (запитальник Г. Казанцевої).
--	--	--	--

За сукупністю вище проведених методик середнє арифметичне вийшло таке: 20 (50%) респондентів мають високий акмеологічний рівень, 18 (45%) – середній рівень та 2 (5%) – знаходиться на низькому рівні.

Наступний етап дослідження було проведення формувального експерименту з метою впровадження комплексу тренінгів щодо формування управлінської акмеології в директорів закладів дошкільної освіти.

На тренінгах «Я – акме-управлінець», «Компетентний директор закладу дошкільної освіти», «Директор закладу дошкільної освіти як особистість та професіонал», «Інноваційні ідеї розвитку закладу дошкільної освіти», «Як отримати задоволення від управлінської діяльності?», «Творчий вернісаж», «Плануємо та досягаємо», «Популярний сайт – який він?», «Сайти для саморозвитку» директори закладів дошкільної освіти покращували не тільки особистісні і професійні якості, а й інноваційне мислення, знання, уміння, навички з професії, мотивацію, творчість, рефлексію. Також ми навчали їх розробляти свій стратегічний та поточний плани професійного вдосконалення та ознайомлювали з сайтами саморозвитку. Ми аналізували як створити ідеальний сайт організації, щоб він користувався популярністю. Після тренінгів у директорів сформувалося уявлення про те як вони удосконалили свій образ «акме-управлінців», який формується завдяки внутрішнім і зовнішнім умовам, а параметрами його виступають особистісна, професійна та рефлексивна сфери тощо.

На наступному етапі ми реалізовували мету контрольного експерименту, а саме: визначали рівень сформованості управлінської

акмеології після проведеного формувального експерименту. Для цього були використані всі методики, що й на констатувальному етапі. У результаті чого ми виявили динаміку змін (на високому рівні стало 32 особи (80%), на середньому рівні – 8 людей (20%), а на низькому рівні не було жодної людини (0%)). Представлені результати свідчать про ефективність проведених тренінгів як організованої активної форми освітньої роботи, яка забезпечує ефективне використання різних педагогічних методів, створює позитивну емоційну атмосферу, та спрямовується на отримання сформованих навичок і життєвих компетенцій.

Таким чином, результати проведеного дослідження засвідчили, що формування управлінської акмеології директора закладу дошкільної освіти набирає високого рівня, коли в установах впроваджуються різноманітні активні інтерактивні форми і методи роботи (тренінг, майстер-клас, мозковий штурм, творча майстерня, ділова гра, практичне заняття, круглий стіл, метод моделювання конкретних ситуацій, метод проєктів тощо), завдяки яким «акме» підвищується (відбувається переорієнтація людини як об'єкта освіти (пасивного сприймача інформації) до суб'єкта освіти, здатного до самопізнання, саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації, що сприяє професійному зростанню та реалізації ключової ідеї розвитку сучасного закладу – підвищенню якості дошкільної освіти.

Отже, наша подальша робота буде спрямована на формування управлінської акмеології у майбутніх директорів закладів дошкільної магістрів спеціальності «Дошкільна освіта» засобом інноваційних методів та форм роботи.

Список використаних джерел:

1. Безкопильний О. О. Про застосування акмеологічного підходу у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі / О. О. Безкопильний // Науковий часопис

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 3К. – С. 50-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2017_3K_15

2. Грубчак І. І. Організація діяльності в дошкільному навчальному закладі на засадах акмеологічного підходу. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні засади професійної підготовки керівників навчальних закладів» (29 березня 2016 року). С. 96-103. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20767/>.

3. Завгородня О. В. Акмеологічна модель художньо обдарованої особистості. Практична психологія та соціальна робота. 2013. № 13. С.7-11.

4. Носовець Н. М. Теоретичні основи педагогічної акмеології в підготовці майбутнього вчителя. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2013. – Вип. 108.1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_26.

РОЗВИВАЛЬНЕ ПРЕДМЕТНО-ІГРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ

*Світлана Павлюк
Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж
імені І.Я.Франка,
м. Прилуки
Науковий керівник: Суддя З.О.
викладач вищої категорії, викладач-методист*

Анотація. Стаття присвячена актуальній проблемі розвитку мовлення дітей третього року життя. Автор розкриває теоретичні та методичні аспекти організації розвивального предметно-ігрового середовища та пропонує власний досвід роботи щодо організації діяльності дітей третього року життя в розвивальному предметно-ігровому середовищі з метою активізації їх мовлення.

Ключові слова. Ранній вік, розвивальне предметно-ігрове середовище, мовленнєвий розвиток, пасивне та активне мовлення, сензитивний період.